

Position Paper Netbeheer Nederland

Wetsvoorstel behandeling Eerste Kamer Wet Collectieve Warmte

7 oktober 2025

Als netwerkbedrijven werken wij dagelijks aan het Nederlandse energiesysteem. Wij zorgen ervoor dat met onze energie infrastructuur miljoenen huishoudens en bedrijven toegang hebben tot betrouwbare energie. De energietransitie stelt Nederland daarbij voor nieuwe uitdagingen. De elektriciteitsnetten raken voller, de afhankelijkheid van fossiele importen moet omlaag en de klimaatdoelen naderen snel.

*In dit krachtenveld zien wij warmtenetten als een **belangrijke bouwsteen** van het energiesysteem van de toekomst. De Wet collectieve warmte (Wcw) geeft ons als netwerkbedrijven de juridische en organisatorische basis om een rol als mede investeerder & dienstverlener in warmte te vervullen. Met deze wet in de hand, geflankeerd door essentiële toereikende financiële regelingen die investeringen betaalbaar houden, kunnen wij bijdragen aan een betaalbare, betrouwbare, duurzame en onafhankelijke warmtevoorziening. Tempo en duidelijkheid over de Wcw en voldoende financiële middelen zijn nu nodig om succesvol verder te werken aan dit publieke belang. We roepen u op de Wcw voortvarend te behandelen en zo die onmisbare bouwsteen toe te voegen om het energiesysteem klaar te maken voor de toekomst.*

Hieronder lichten we onze belangrijkste punten kort toe.

- **Warmte essentieel onderdeel van het totale energiesysteem**
- **Opschaling van collectieve warmte is publiek belang**
- **Betaalbaarheid van warmte moet voor consumenten en warmtebedrijven kloppen**
- **Wij staan klaar om aan de slag te gaan**

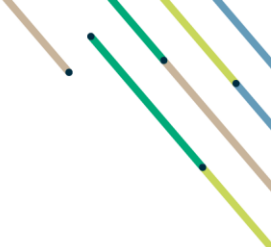
Warmte essentieel onderdeel van het totale energiesysteem

Wij kijken dagelijks naar het energiesysteem in zijn geheel. Vanuit die blik is duidelijk: warmtenetten horen net zo goed bij de vitale infrastructuur zoals elektriciteits- en (duurzame)gasinfrastructuur. Warmtenetten dragen bij aan:

- **Ontlasting van het stroomnet:** door warmtenetten te realiseren voorkomen wij dat in dichtbebouwde gebieden overal individuele warmtepompen komen. Ook kunnen we actief bijdragen aan het balanceren van het energiesysteem door (overschotten van) hernieuwbare elektriciteit om te zetten in duurzame warmte en deze te bufferen. Daarmee verlagen wij de piekbelasting op het elektriciteitsnet en beperken we de noodzaak van miljardeninvesteringen in uitbreidingen van het elektriciteitsnet. Dit komt de uitvoeringsagenda én betaalbaarheid van het energiesysteem als geheel ten goede.
- **Energiezekerheid en onafhankelijkheid:** warmtenetten maken veelal gebruik van lokale bronnen zoals restwarmte, geo- en aquathermie. Zo wordt de Nederlandse afhankelijkheid van buitenlandse fossiele energie verkleind.
- **Lagere systeemkosten:** door de blik van de netwerkbedrijven ontstaat een energiesysteem waarin elektriciteit, gas en warmte elkaar aanvullen. Dit leidt tot lagere maatschappelijke kosten van vele miljarden (conform PBL) t.o.v. investeringen en individuele oplossingen, én een robuuster geheel.
- **Zekerheid voor bewoners:** net als bij gas en elektriciteit zijn wij gewend om te zorgen voor leveringszekerheid en betrouwbaarheid. Diezelfde zekerheid garanderen wij ook bij warmte.

Opschaling van collectieve warmte is publiek belang. Laat publieke partijen de regie nemen.

De opschaling van collectieve warmte in het energiesysteem is een publiek belang. Om dit energiesysteem toekomstbestendig te krijgen, is snel duidelijkheid nodig. De Wcw (en Wgiw) bieden

de benodigde juridische duidelijkheid. De netwerkbedrijven steunen de doelen van de Wcw zoals meer regie bij de gemeente, versnelling van de uitrol van collectieve warmtesystemen en betere borging van publieke belangen zoals betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid. Om dit te bewerkstelligen is het belangrijk dat publieke uitvoeringskracht wordt versterkt. Samenwerking tussen publieke partijen zoals de netwerkbedrijven, EBN, gemeenten. Maar ook marktpartijen kunnen er in onze optiek voor zorgen dat de realisatie van warmtenetten tot een succes wordt gemaakt.

Ervaringen in Denemarken laten zien dat publieke betrokkenheid ervoor zorgt dat het vertrouwen onder consumenten stijgt. Onderzoek van het PBL laat eenzelfde beeld zien voor Nederland¹. Kostengebaseerde tarieven geven de consument een eerlijk inzicht in de kosten en, in combinatie met bijvoorbeeld een maximumtarief, een bescherming tegen onverwacht hoge kosten. Het hogere vertrouwen wat hiermee gepaard gaat is meer dan randvoorwaardelijk om te komen tot realisatie van warmtenetten.

Betaalbaarheid van warmte moet voor consumenten en warmtebedrijven kloppen

Als een warmtenet voor de samenleving de goedkoopste optie is, moet dit leiden tot een aantrekkelijke prijs voor de eindgebruiker. Daarvoor is het essentieel dat er solide financiële regelingen komen die zowel de betaalbaarheid voor consumenten als de investeringszekerheid voor warmtebedrijven waarborgen. Zolang deze financiële randvoorwaarden niet goed zijn geregeld, kan de opschaling van warmtenetten, ook onder publieke regie, niet van start gaan. Daarnaast is juridische duidelijkheid onmisbaar: nieuwe wet- en regelgeving in de Wcw en Wgiw vormt een cruciale randvoorwaarde om dit mogelijk te maken. Een subsidie-instrumentarium waarmee onrendabele toppen worden weggenomen, een waarborgfonds en een vereveningsfonds dragen bij aan de betaalbaarheid en investeringszekerheid. Ook het kostengebaseerde tarief speelt hierin een belangrijke rol en zien we graag snel ingevoerd worden.

Wij staan klaar om onze bijdrage te leveren

De energietransitie is niet alleen een papieren opgave; zij vraagt om mensen, middelen en ervaring. We willen u het vertrouwen en de duidelijkheid geven dat wanneer bovengenoemde randvoorwaarden zijn ingevuld, de netwerkbedrijven klaarstaan bij te dragen aan de publieke realisatiekracht om de warmtetransitie tot een succes te maken. We zijn ons al volop aan het voorbereiden op een grotere rol in warmtenetten. In reeds lopende projecten laten we immers al zien dat we in lijn met de Wcw en Wgiw er klaar voor zijn. Projecten en samenwerkingsverbanden zoals het Mijwater-warmtenet in Heerlen, de GWIB-netten in Gelderland, de ontwikkeling van een aardwarmtenet in Delft, Warmtenet Zuid-Limburg, Trias Westland, Warmtenet 't Zand in Den Bosch en Warmte Netwerk Westland. Het zijn slechts enkele succesvolle voorbeelden die laten zien dat de warmtetransitie onder de Wcw mogelijk is. Om deze uitvoeringskracht te vergroten, moedigen we de inzet van een nationale deelneming aan.

Tot slot: De Wcw is meer dan een technische wet: zij is een van de sleutels voor een betaalbare en uitvoerbare warmtetransitie. De komende decennia bepaalt deze wet en het flankerend beleid of Nederland in staat is om duurzame warmtevoorziening te realiseren zonder dat betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en vertrouwen onder druk komen. Wij vragen u daarom om de Wcw voortvarend te behandelen. Met dit wettelijke fundament in het invullen van de financiële randvoorwaarden kunnen wij als netwerkbedrijven, samen met gemeenten provincies, EBN en marktpartijen, onze publieke verantwoordelijkheid nemen en de warmtetransitie realiseren.

¹ Zie <https://www.pbl.nl/system/files/document/2024-08/pbl-2024-aardgasvrij-een-goed-idee-maar-4852.pdf>